

Piippujen Ympärillä

WARKAUS-SEURA RY • www.varkaus-seura.fi

Kuva: Ari Kankkunen

Valtakunnalliset kotiseutupäivät Hämeenlinnassa

Hämeenlinnassa pidettiin 66. Valtakunnalliset kotiseutupäivät 7.-10.8.2014. Päiviä vietettiin teemalla Kotiseutu kullan kallis. Aulanko ympäristöineen oli päivien pääpaikka.

Kotiseutupäivien avajaiset oli järjestetty Hämeenlinnan aurinkoiselle torille, jonne kertyi kotiseutuväkeä ympäri Suomen. Avajaisiin toi tervehdyksen europarlamentaarikko **Sirpa Pietikäinen**, jonka perusteellinen esitys kotiseudusta oli mieleenpainuva. Hämeenlinnan kaupunki 375 vuotta - kaupungin tervehdyksen toi kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Sari Rautio**. Hän toimi myös isäntänä raatihuoneella kaupungin vastaanotolla. Suomen Kotiseutuliiton tervehdyksen toi hallituksen puheenjohtaja **Kirsi Moisanen**.

Varsinainen Suomen Kotiseutuliiton kokous oli järjestetty Aulangolle hyvin kauniiseen hämäläiseen ympäristöön. Kokouksessa oli edustettuna 153 jäsenyhdistystä ympäri Suomea. Varsinaisten kokousasioiden lisäksi kokous kutsui liiton kunniajäseniksi professori **Pekka Laaksosen** ja fil.tohtori h.c. **Markku Tannerin**. Kokous palkitsi myös Vuoden kaupunginosaksi valitun Pispalan Tampereelta, Vuoden kotiseututeoksi valitun Lahti - filmit talteen ja esille-projektin, Vuoden kotiseutuyhdistykseksi valitun Kivijärven kotiseutuyhdistyksen ja Vuoden kotiseutukirjoiksi 2013 **Anneli Mäkelä-Alitalon** ja **Merja Åkerlindin** teoksen Mailla ja vesillä - Asikkalan

Salon kylän historiaa ja muisteluksia sekä **Seija Savolaisen** toimittaman teoksen Tuo pieni rahastajatyttö, tuo tyttö Osulan linjurien. Kokous valitsi 5 uutta jäsentä valtuustoon maakunnallisten kokousten esittäminä. Valtuutetun toimikausi on 2 vuotta. Pohjois-Savo valtuustossa edustaa komisario **Jyrki Haapala**. Kokous hyväksyi mm. Kotiseutuliitolla työ- ja vaalijärjestyksen. Tämä on erinomainen asia ja paperi sääntöjen lisäksi silloin, kun järjestetään suuria valtakunnallisia kokouksia. Kokouksen sujumisesta vastasi kokoukselle valittu raskaatteen puheenjohtaja, Hämeenlinnan kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Sari Rautio**. Kokouksessa kuultiin laadittu julkilausuma, jonka otsikkona oli Kulttuuriperinnön säilyminen varmistettava.

Lauantai oli retkipäivä, jolloin tutustuttiin Hämeeseen ja Elomessuihin.

Kotiseutugaalaan Aulangolle osallistui n. 350 henkilöä pitkin Suomea. Tilaisuudessa Kotiseutuliitto jakoi ansiomitalit 7:lle ansioituneelle kotiseututoimijalle. Yksi ansiomitalin saaja oli kuopiolainen **Riitta Huhtanen**, informaattikko ja kirjastonjohtaja emerita. Ohjelma oli koottu esittelemään kaunista, vaurasta Hämettä, unohtamatta Hämeenlinnan omaa poikaa Jean Sibeliusia.

Kotiseutupäivät v. 2015 järjestetään Espoossa.

Raimo Sikanen
Warkaus-seura ry:n
puheenjohtaja

Iltahämyä

*Tyyneellä siniselällä
jonona uiskentelee kuikkaperhe.
Liekki kynttilässä heijastelee
loppukesän tunnelmaa.*

*Hiljaisuus ympärillä.
Luonto, siitä nautiskelevatkin,
valmistautuvat muutokseen.
Kesän antimet taltioitu,
metsiköt tulleet tutuiksi
huminoineen,
siivekkäine saalistus-
seuralaisineen.*

*Tyytyväisyys täyttää mielen.
Luontokukkia silmänilona.
Täydellistä nautintoa.*

*Silmien näkymät,
mielen tuntemukset -
talteen, ei kellariin
vaan käden ulottuville.
Käyttöohje: Tarvittaessa.
Yliannostusvaaraa ei ole.*

Tervetuloa uusi vuodenaika!

Sirpa Ollikainen

Lasten ja nuorten hyvinvointi

Varkaudessa aloitettiin koulutyö kesken kuumimpien helteiden. Kiviset koulutalot olivat imeneet itseensä viikkojen kuumuuden, ja melkoisen lämmin oli aloituspäivien tunnelma luokahuoneissa ja koulun käytävissä. Näin kesäisissä oloissa ei muistaakseni ole koulutyötä aloitettu, mutta oppilaita se ei näyttänyt haittaavan. Välitunnille joutui nopeammin, kun ei tarvinnut muuta, kuin tuikata kengät jalkaan. Pihalla odottivat kaverit, tutut pihaleikit isolla tai pienemmällä porukalla ja auringon kypsyttämät punaherukat koulun viinimarjapenssaissa.

Hellekesän jälkeen kouluissa puhaltavat raikkaat uudet tuulet. Liikkuva koulu, Kiva-koulu, Pro-koulu, uusi opiskelijahuoltolaki, iltapäivä- ja kerhotoiminnan kehittäminen, Pienten koulut, koulujen ja nuorisotoimen yhteistyön tiivistäminen. Kaikki nämä toimintamallit ja suunnitelmat tähtäävät lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja kouluihityvyyden lisäämiseen. Koulupäivä on

iso ja tärkeä osa lapsen elämää, mutta vieläkin tärkeämpää on, että perusasiat ovat kunnossa. Lapsi tarvitsee aamiaisen jaksakseen työskennellä kouluruokailuun asti. Häntä tulee totuttaa pienestä pitäen maistamaan erilaisia ruokia, koska koulun listalla on vain yksi ruoka päivittäin. Liikuntaa ja raitista ilmaa pitää tulla päivittäin ja sitä saa, kun kävelee koulumatkat. Lapsi ja nuori tarvitsee riittävästi unta ja useimmat vielä aikuisen valvontaa ja patistelua näissä asioissa. Monessa perheessä on turvattu koululaisen riittävä uni aika jättämällä älypuhelin keittiön pöydälle yöksi!

Kiinnostus lapsen asioista, mietteistä, kavereista, koulutyöstä ja harrastuksista viestii lapselle, että hän on tärkeä ja ainutlaatuinen. Iloitetaan yhdessä lapsen kasvusta ja oppimisesta! Ratkaistaan yhdessä pulmat, kun niitä tulee ja autetaan heti, kun tuen tarvetta ilmenee. Lapsen tulee tietää, että kenenkään ei tarvitse pärjätä yksin, vaan hänellä on välittäviä aikuisia ympärillään.

Kuva: Irmeli Tsupari

Luttilan koulun 5.-luokkalaisia, Mercedes Milanto (vas.), Sofia Harmainen ja Venla Putkonen.

Positiivista kouluvuotta kaikille piippujen ympärillä ja vähän kauempanakin asuville!

Irmeli Tsupari
erityisopettaja, rehtori
Luttilan koulu

Minäkö varkautelainen?

Paikallislehden toimittaja Luonnehti Varkautta paikaksi, jonka rasitteena ovat normaalit pikkukaupungin kirot; ahdasmielisyys, sisäänlämpiyys, perusnyrpeys, poikkeavan vähätely ja epäonnistumisen toivominen. Muualta tulleet huomaavat nämä piirteet varkautelaisissa mutta eivät ne ole jääneet huomaamatta perusvarkautelaisiltakaan. Mikäli uskomme toimittajaa ja miksipä emme uskoisi. Kirjoitus on hyvä, jos se herättää ajatuksia ja tunne-elämän virkistymistä mihin suuntaan tahansa. Niinpä ryhdyinkin pohtimaan, kuka meistä on perusvarkautelainen, joka noita negatiivisia piirteitä ylläpitää.

Varkaudessa oli pari vuosisataa taaksepäin vain kourallinen ihmisiä, jotka olivat löytäneet kauniin asuinpaikan vesistöjen ääreltä. Onko heidän jälkeläisiään enää Varkaudessa vai ovatko ajan vierivät vuodet kiidättäneet heidät muille maille? Olsivatko ainoastaan he olleet aitoja varkautelaisia? Mitä me muut sitten olemme heihin verrattuna? Muualta tulleita havainnoitsijotako? Meidän tai ainakin minun isovanhempani tulivat 1900-luvun alku puolella tänne työtä etsimään. Tosin Varkautta ei edes silloin vielä ollut. Oli

Kuva: Heidi Varis/Sinun Savo

Leppävirran pitäjä, jonka eteläisellä osassa minullekin niin rakas kylä, Varkaus, sijaitsi. Äitini syntymäpaikaksi kirjoitettiin ja kirjoitetaan edelleen Leppävirta vaikka hän oikeasti syntyi nykyisen Varkauden alueella Puurtelissa. Onko hän aito varkautelainen, kun kuitenkin kierteli pitkin maita ja mantuja parhaan työvuotensa ja synnytti minutkin toisaalla?

Jos pelkkää syntymäpaikkaa tarkastellaan, en minä kuulu varkautelaisien joukkoon. Mutta jos katse käännetään sukuun ja sen asunsiin, olen siis äitini puolelta perusvarkautelainen vaikka mininikin syntymään väärellä paikkakunnalla. Tosin tässä yhteydessä ajatuksena tunkee päähäni, että oikeastihan iso-

vanhempani ja äitini olivatkin alun perin leppävirralaisia, mikä ajatus vesittäkin sitten koko sukuni varkautelaisuuden.

Kuinka onkaan heidän laitansa varkautelaisuuden suhteen, jotka tulivat sotavuosina evakkoina? Tosin olen ollut havaitsevani, että karjalaiset ovat aina ensisijaisesti karjalaisia ja toissijaisesti sitten jotain muuta aina kolmanteen ja neljanteen polveen saakka. Mikä onkin hyvin kunnioitettava piirre. Muitakin ihmisiä on toki Varkauteen valunut vuosien saatossa. Kuinka pian he toteavat tullessaan varkautelaisiksi? Joko silloin, kun viralliset henkikirjat ovat siirtyneet henkikirjoittajan mappiini tai kirkon kirjoihin? Virallinen varkautelaisuus voi tulla alkaakin tuolloin aina kunnallisverovelvoitetta myöten. Mutta entä se henkinen puoli ja rakkautta paikkakuntaan? Tarvitaanko siihen vuosia ja tapojen oppimista tässä valitussa ympäristössä, vai tarvitaanko omia henkilökohtaisia ja merkittäviä tapahtumia, esim. lapsen syntymä tai avioliitto? Auttaako varkautelaisuuteen solahdamista historian tuntemus? Jos tuntee

paikkakunnan historian, onko helpompaa ymmärtää ja oppia ne tavat, joita täällä on noudatettava?

Opin jo hyvin pienenä, luokien muuttamisten ansiosta, että uuden paikkakunnan ilmapiiriin solahdaminen ei välttämättä käy ilman paikkakuntalaisen opastusta. Siinä ovat aina omat haasteensa. Olin alle kouluikäinen, kun muuttimme Karjalasta, rajan tuntumasta, Etelä-Suomeen. Muuttokuormaa purkaessamme sai potkulautamme talon runsaslukuisissa poikajoukossa kiinnostuksen viriämään. Joku minua huomattavasti isompi poika kysyikin, että saakohan sillä ajaa? Kun minä vastasin hyvällä karjalanmurteella, että saat sie sill ajjaa, niin koko poikaporukka repesi nauramaan ja hokemaan, saat sie sill ajjaa. Eihän se nauru pahantahtoista ollut mutta mieleen se painui ja miettimään pisti.

Elämä on tiettyjen tapojen noudattamista valitussa ympäristössä. Ehkä varkautelaisuutta tulisikin tarkastella enemmän tapojen kuin tyyppien kautta. Totuus varkautelaisesta tavoista saattaa olla taruakin ihmeellisempää sillä kovin harva taitaa sittenkään olla ihan perus-perus-varkautelainen. Onko Varkaus ollut vuosikymmenien saatossa tapojen masuuni, sulattamo, missä erilaisten tapojen ja tottumusten hyvät tai vähemmän hyvät puolet ovat jääneet elämään? Joten matkittakoon ihan lopuksi vielä erästä mainosta mukaellen: Ehkä meissä jokaisessa asuu sittenkin pieni varkautelainen.

Leena Salo

Ravintola
TYYSKÄNHÖVI

Wredenkatu 4
puh. 040 717 8491

Warkop on nyt

PROSAUNA
www.prosauna.fi

Nikkarintie 1
78870 Varkaus
p. 0400 855 801

Varaa aika
laude-esittelyyn!